

§ 219

Yttrande över slutbetänkandet Arbetslivskriminalitet – upplägg, verktyg och åtgärder, fortsatt arbete (SOU 2025:25)

Ks/2025:287 020

Sammanfattning

Jönköpings kommun har av Arbetsmarknadsdepartementet getts möjlighet att senast den 22 september 2025 yttra sig över slutbetänkandet Arbetslivskriminalitet – upplägg, verktyg och åtgärder, fortsatt arbete (SOU 2025:25).

Beslutsunderlag

Arbetsmarknadsdepartementets slutbetänkande (SOU 2025:25)
Stadskontorets tjänsteutlåtande 2025-08-14
Kommunalrådsyttrande enligt nedan
Oppositionsrådsyttrande enligt nedan

Stadskontorets förslag

Stadskontorets tjänsteutlåtande 2025-08-14 med förslag till kommunstyrelsens beslut:

- Stadskontorets tjänsteutlåtande överlämnas till kommunstyrelsen som underlag för ärendets fortsatta beredning.

Kommunalrådets förslag

Kommunalrådet Mona Forsbergs (S) förslag till kommunstyrelsens beslut:

- Yttrande överlämnas till Arbetsmarknadsdepartementet enligt kommunalrådet Mona Forsbergs (S) upprättade förslag.

Oppositionsrådets förslag

Oppositionsrådet Joakim Dahlström (M) instämmer.

Kommunstyrelsens behandling 2025-09-09

Kommunstyrelsens beslut

- Yttrande överlämnas till Arbetsmarknadsdepartementet enligt kommunalrådet Mona Forsbergs (S) upprättade förslag.

Beslutet expedieras till:

Arbetsmarknadsdepartementet

Stadsdirektören

Analys- och hållbarhetschefen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Arbetsmarknadsdepartementet

Yttrande över slutbetänkandet Arbetslivskriminalitet – upplägg, verktyg och åtgärder, fortsatt arbete, SOU 2025:25

Jönköpings kommun ser positivt på slutbetänkandets förslag och intention att stärka den svenska arbetsmarknadsmodellen. Samhällets motståndskraft måste förstärkas i grunden för att kunna trycka tillbaka brottsligheten och vända utvecklingen.

Att regering och myndigheter utövar en tydlig och långsiktig styrning, liksom att tillsynen av lagar och avtal är effektiv, är en förutsättning för att delegationens förslag ska få genomslag.

Att brottsoffer själva får möjlighet att ansöka om reflektionstid och tillfälligt uppehållstillstånd är en viktig förändring i nuvarande regelverk där socialnämnd eller förundersökningsledare måste initiera processen.

Införande av sanktionsavgift mot arbetsgivaren när en person som är medborgare i ett annat land förlorar sitt arbetstillstånd och höjd sanktionsavgift mot arbetsgivare som inte anmält en utstationering bedömer Jönköpings kommun som ett verkkningsfullt verktyg i kampen mot exploaterande arbetsgivare.

Jönköpings kommun instämmer i delegationens bild att kommuner och regioner behöver involveras mer om arbetet mot arbetslivskriminalitet ska få bättre genomslag. Kommunerna har en viktig roll i det brottsförebyggande arbetet och är dessutom regelgivare, tillsynsorgan och stora offentliga upphandlare. Det är viktigt att myndigheter kan agera tillsammans i större utsträckning genom lokal operativ samverkan (LOS) och gemensamma insatser mot arbetslivskriminalitet (AKC). Det är också angeläget att myndigheter får utökade möjligheter att dela information med varandra. Att Transportstyrelsen föreslås ingå i den tvärsektoriella myndighetssamverkan ser kommunen som ett välkommet tillskott.

Inom Jönköpings kommun har regionkoordinationer mot människohandel, aktiva inom socialtjänsten, kommit i kontakt med flera fall av arbetslivskriminalitet kopplat till människohandel och exploatering. Ärendena inom kommunen har rört ett brett spektrum av branscher, däribland städ, bygg, skönhetsbranschen, transport, bilvård och restaurang. Inom miljö- och hälsoskyddsnämndens myndighetsutövande kan små eller ljusskygga

verksamheter vara svåra att upptäcka och är därför ofta okända. Det gäller t.ex. verksamheter som inte är anmälnings- eller tillståndspliktiga men som ändå uppfyller kriterier för att betraktas som miljöfarliga verksamheter med krav på bl.a. egenkontroll (s.k. U-verksamheter).

Jönköpings kommun delar delegationens bedömning att förslaget från Leverantörskontrollutredningen bör genomföras, samt att regeringen bör ge ytterligare uppdrag att se över hur kommuner och regioners möjlighet att kontrollera leverantörer kan förbättras. Den kommunala sektorn står för en betydande del av de offentliga upphandlingar som genomförs i landet. Inom kommunerna bedrivs ett hårt arbete för att det ska finnas en god kontroll vid upphandlingar, samtidigt som det är svårt att helt gardera sig mot att oseriösa eller kriminella aktörer vid enskilda tillfällen kan komma att erhålla kommunala avtal genom upphandling. Därför krävs bättre rättsliga förutsättningarna för särskilt kommuner och regioner att genomföra ändamålsenliga leverantörsprövningar och kontroller i samband med upphandlingar.

Jönköpings kommun vill även uppmärksamma behovet av att skapa ett mer likvärdigt arbete i hela landet mot arbetslivskriminalitet och till stöd för offer för människohandel och exploatering. Ett exempel i detta kan vara stöd för en harmonisering i utformandet av den lokala operativa samverkan.

För att utveckla kommunernas arbete mot exploatering och människohandel samt för att ytterligare öka förmågan i kontrollen av de företag som är föremål för offentliga upphandlingar efterlyser stadskontoret att kommunerna tydligare kan involveras i arbetet mot arbetslivskriminalitet.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Mona Forsberg (S)
*Kommunstyrelsens
Ordförande*

Johan Fritz
Stadsdirektör